Nemzetközi tájékoztató

Baranyai Tibor, a SZOT főtitkára hétfőn sajtótájékoztatót tartott a hazánkban akkreditált külföldi újságírók részére a Szakszervezetek Országos Tanácsa székházában. Ismertette a szakszervezeti mozgalom jövőbeni feladatait, vezető testületeinek törekvéseit. Hangsúlyozta, hogy a magyar szakszervezetek cselekvően kívánnak részt venni a gazdasági, társadalmi kibontakozási program végrehajtásában. Ehhez szükséges a mozgalom megújítása, a dolgozók érdekeinek a korabbinál következetesebb és határozottabb védelme, képviselete. Fontos a demokratizmus erősítése, a tagság tájékoztatása, a sajtó közreműködésével a mozgalmi munka nyilvánosságának növelése. A nemzetközi kapcsolatokban a magyar szakszervezetek elsősorban az SZVSZ-ben vállalt feladataik ellátására, a nemzetközi együttműködés erősítésére, a béke megőrzésére törekednek. A tájékoztatón számos kérdés hangzott el.

Elutazott a kínai küldöttség

Liu Ji kínai kereskedelmi miniszter és *Juhár Zoltán* belkereskedelmi miniszter az 1988-as magyar—kínai belkereskedelmi választékcseréről szóló jegyzőkönyvet írt alá. A megállapodás értelmében a kölcsönös szállítások értéke eléri a 400 millió forintot.

Liu Ji hétfőn elutazott Budapestről.

Reform a konyhában

Pörkölt- és szalonnaevő nemzet vagyunk. Cukorfogyasztásunk az ideális 22 kilogrammos átlag helyett ennek duplája, az állati zsíradékokból készült ételek teszik ki mindennapi táplálékaink döntő részét. Rengeteg kalóriát fogyasztunk, keveset mozgunk, így elhízunk. Huszonhét fejlett ország között az utolsó helyet foglaljuk el, ha egészségi állapotunk mutatóit tekintjük. Nem szívesen fokozom e felsorolással nemzeti lelkiismeret-furdalásunkat, hiszen az egészségtelen életmód megannyi variánsát nem önszántunkból „választjuk", hanem mert a szükség így kívánja.

Mint annyi máson, helytelen táplálkozási szokásainkon is változtatnunk kellene. Nem gyökeresen, hiszen évezredes étkezési hagyományainkat egyik napról a másikra elfelejteni nem lehet és nem is szabad. Inkább valamiféle konyha reformra lenne szükség, melynek során megtanulnánk, s talán meg is szoknánk milyen az étel, ha példának okáért a fehérjében leggazdagabb növényi eredetű táplálékunkból, a szójából készül.

Az egészségmegőrzési hehetek ünnepélyes megnyitóján a Hági étteremben meglehetősen sokféle egészséges ételt kóstolhattak a meghívottak és láthatták az egészséges táplálkozáshoz kellő termékeket. A szójapörkölttől a gombás, tejfeles szójakockán és töltöttkáposztán, a Graham-lisztből készült palacsintán át az olajon párolt zöldségköretekig. Rendkívül ízletes ételeket főzött a Hági szakácsgárdája *Kelkápolyné Mézes Júlia* irányításával. De sajnos ezek a bemutatók még csak ünnepszámba menő alkalmak. Hiszen ahhoz, hogy a ma házasasszonya e kifogástalan ízű és változatosan elkészíthető úgymond egészséges táplálékokat tehessen az asztalra, mindenekelőtt az szükségeltetik, hogy a létező összes alapanyaghoz hozzájuthasson méghozzá olcsón. Az átálláshoz pedig szükségeltetne az is, hogy az éttermek, üzemi étkezdék szakácsai is elsajátítsák a korszerű ételek készítésének tudományát. A természetes állapotú nyersanyagokat és a belőlük készíthető ételeket reklámozó bemutatók mindenesetre a változtatásra szólítanak. Most már csak a feltételeket kell biztosítani ahhoz, hogy mindenki maga dönthesse el melyik konyhát választja.

Az egészségmegőrzési hetek tegnapi nyitóprogramján a termékek és ételbemutatót a Hazafias Népfront városi bizottsága, a Csongrád Megyei Gasztronómiai Társaság és a November 7. Művelődési Ház szervezte.

K. K.

Tudományos emlékülés

Tudományos emlékülést rendezett — a Magyar Történelmi Társulat és a Tudományos Ismeretterjesztő Társulat — hétfőn a TIT Természettudományi Stúdióban, a nagy októberi szocialista forradalom hatásáról és értékeléséről a korabeli Oroszországban, illetve Európában. Az ülést Balogh Sándor egyetemi tanár, a Magyar Történelmi Társulat elnöke nyitotta meg.

Neves történészek, kutatók és tanárok az új kutatási eredmények alapján szóltak a szocializmus első győztes forradalmának társadalmi, gazdasági és politikai okairól, hátteréről. Képet adtak többek között arról is, hogyan látta akkoriban az 1917-es orosz forradalmat a magyar szociáldemokrácia és a két világháború közötti több hazai politikai csoport, a francia közélet, a finn történetírás és az angol munkásmozgalom. Az emlékülésen felidézték a magyar internacionalisták küzdelmeit, és előadás hangzott el arról, hogyan tükröződik a nagy október a magyarországi történelemtankönyvekben.

A tudományos ülés résztvevői foglalkoztak a szocialista forradalom győzelmének Európa nemzeteire és a korabeli politikai küzdelmekre gyakorolt befolyásával. Nagy fontosságot tulajdonítottak kutatások folytatásának, amelyek nem egyszer új megvilágításba helyeznek alapvető, fontosságú jelenségeket is, mint például a nemzeti-nemzetiségi, és a proletár önrendelkezés kérdései az 1917-es szocialista forradalomban és azt követően. (MTI)

Speciális utánfutó

A méhészek munkájának könnyítésére új eszközök gyártását tervezi a Hungaronektár Országos Méhészeti Szövetkezeti Közös Vállalat. A szakma régi gondján enyhít, hogy Sárosi János budapesti méhész ötlete nyomán speciális kaptárszállító utánfutót fejlesztett ki. Méretei olyanok, hogy a méhész egyszerre 65-70 kaptárt szállíthat a helyszínre. Nagy az érdeklődés az új eszköz iránt, mivel a kistermelők más árufélék továbbítására is használhatják.

Meddig süllyedünk?

A kivitelezés felfüggesztése

A hajdan volt libalegelőn két esztendővel ezelőtt kezdődött meg a VII. ötéves tervidőszak legnagyobb egészségügyi beruházásának, a 410 ágyas klinikai tömbnek építése. A kivitelezés minden képzeletet felülmúló gyorsasággal haladt, mígnem a félkész épületben süllyedésre utaló elváltozásokat észleltek. A szakértői vizsgálatok megállapították, hogy a tervekbe kalkulált 9 centiméteres süllyedés helyett a klinika közel 30 centiméterrel mélyebbre nyomakodott a talajba. Ez év márciusában a fővállalkozó Medinvest elrendelte a kivitelezés fölfüggesztését, s csak olyan munkálatokat engedélyezett, amelyek nyomán nincs több terhelés. Októberben megkezdődött a süllyedés megállítása, úgynevezett mikrocölöpözéssel.

Kit terhel a felelősség? Egyedül hibáztatható-e az épület alapozását tervező, Földmérő és Talajvizsgáló Vállalat avagy az építkezésben részt vevők közül mások is kerülnek még a vádlottak padjára? — ennek eldöntése a szakértők bevonásával folyó, hosszadalmasnak ígérkező bírósági per feladata. Mi csak arra vállalkoztunk, hogy bemutassuk, hogyan süllyedünk.

Szeptemberben a Medinvest igazgatója a Magyar Nemzetben azt nyilatkozta, „a vállalat magára maradt, a klinika süllyedésének megakadályozására anyagi segítséget sehonnan nem kap" Az úgynevezett mikrocölöpözést mégis megkezdték októberben, s most *Dózsa Györgyöt*, a Medinvest műszaki igazgatóhelyettesét kérdeztük, honnan sikerült végül is előteremteni a korábban emlegetett 50 millió forintot?

— Először hadd pontosítsak. Maga a mikrocölöpözés 45,3 millió forint, a tervezés és a próbacölöpözés pedig 1,5 millió forint. Összességében tehát e munkálatokat végző Dutéppel kötött szerződésünk végeredménye 46,8 millió forint. Ennek a pénznek előteremtésére számtalan akciót indítottunk. Megpróbáltuk emelni a beruházási keretet, a különböző tárcák — így az Egészségügyi Minisztérium, illetve az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium — segítségét kérve. Ugyanis nemcsak a közel 50 millió forintról kell gondoskodnunk, hanem a klinikának az alapozás-megerősítését követően szükséges korrekció összegét — ami körülbelül 100 millió forint — kell előteremteni. Végeredményben 150 millió forint kár a becsült végösszege, nem beszélve a több mint féléves határidőcsúszásról, amit a beruházás szenved.

Az említett tárcáktól nem kaptunk anyagi segítséget — pontosabban az EVM úgy támogatott, hogy az alapmegerősítéshez szükséges durván 100 ezer nyugatnémet márkát segített megszerezni. (Gyakorlatilag ezt is mi fizettük, csupán azt biztosították, hogy rendelkezésünkre álljon az a deviza, amelyből a munkához szükséges gépeket a Dutép számára be tudjuk szerezni.) Az Egészségügyi Minisztérium elutasította a segítségnyújtást, ekkor fordultunk a Pénzügyminisztériumhoz azzal a kéréssel, hogy az építkezésben részt vevő négy cég — a Medinvest, a Közti, a Délép és az FTV — közösen venne fel hitelt, a kamatokkal együtt durván 80 millió forintot. Ez az összeg legalább az alapmegerősítéshez elég lenne. Azért lett volna szükség a közös akcióra, mert a Budapest Bank korábban kijelentette, hogy egyedül a Medinvest vagyoni hátterére nem tud hitelt nyújtani. Egyelőre most ott tartunk, hogy kaptunk egy levelet a Pénzügyminisztériumtól, amelyben az áll: a Medinvest felveheti a hitelt, mert erre az állam visszafizetési garanciát nyújt.

— *Kibírja a Medinvest ezt a hitelt?*

— Amikor megkaptuk az állami garancialevelet, elküldtük a már említett cégeknek, amelyek közül egy sem vállalta, hogy velünk közösen vegye fel a hitelt. Mindenhonnan nemleges választ kaptunk, amelyeket továbbítottunk az ÉVM-hez. Válaszlevelükben további segítséget nem ígérnek.

— A Medinvest egyedül ezt a hitelt visszafizetni nem, vagy csak nagy nehézségek árán tudja. Az állami garancia viszont csak a Medinvest megelőző fizetésképtelensége után jelentkezik, ami esetleges felszámolással járhat. Ettől függetlenül a kockázati alapunk terhére megrendeltük a Dutéptől a megerősítési munkálatokat, mert úgy láttuk, hogy a javítást tovább halogatni nem lehet, hiszen könnyen eljuthatunk oda, hogy az épületkár nem lesz korrigálható. A munkák jelenleg nagy ütemben folynak.

— *Meddig és mire elég a kockázati alap?*

— A kockázati alapunk jelen pillanatban arra elegendő, hogy a 20 százalékos előleget átutaltuk a Dutépnek, bemutattuk nekik az állami garancialevelet és kértük a Budapest Bankot, hogy a hitelt helyezzék számunkra készenlétbe. A hitelkeret 1987. november 2-től rendelkezésünkre áll. Amennyiben azonban sem a főhatóságtól, sem a partnervállalatoktól segítség nem érkezik, akkor nincs más megoldás: kénytelenek leszünk magunk felvenni a hitelt. Erre még gondolni is szörnyűség, de az 1 milliárd értékű klinikát akkor sem hagyjuk tönkre menni.

— *Több pályázó cég közül miért éppen a Dutép mikrocölöpös megerősítésére esett a választás?*

— Idén tavasszal több külföldi és hazai cégtől kértünk ajánlatokat. A szakértőbizottság megállapította, hogy a műszakilag legjobban megalapozott a SwiBo osztrák cég ajánlata, amely szintén mikrocölöpös módszerrel erősít. Az egyetlen magyar pályázó, a Dutép hasonló megoldást nyújtott be, azonban nem kellően megoldott technikai, technológiai részletekkel. A két ajánlat között óriási anyagi különbség volt a Dutép javára. Tehát anyagi kényszerűségből választottuk a magyar céget, azzal a megkötéssel, hogy ajánlatukat dolgozzák ki további részletes kiviteli dokumentációban a mi szakértőink bevonásával.

— *Ha lehet azt mondani, a Medinvest most már abszolút biztosítással dolgoztat.*

— Úgynevezett jóteljesítési garanciát kötöttünk, ami azt jelenti, 5 millió forintot a végösszegből visszatartunk. Ezt csak akkor kaphatja meg a Dutép, ha a műszaki átadás-átvételtől számított két év múlva a klinika süllyedése nem éri el azt a határértéket, amelyet a szerződésben vállalt. Ezen kívül bevontuk a szerződésbe az Állami Biztosítót, mint kezest. A Dutép fizeti a biztosítási összeget, és ennek fejében az ÁB — egy esetleges sikertelen beavatkozás esetén — megtéríti a Medinvestnek a szerződés összegét, és ezt a pénzt pereli a Dutépen.

— *A Medinvest több egészségügyi beruházásnak is gazdája. Így, gondolom, azonnal tud néhány példát mondani, hogy az itt „elfolyt" 150 millió milyen egészségügyi intézmény felépítésére lett volna elegendő?*

— Ebből a pénzből például két kisebb rendelőintézetet lehetett volna építeni, egy kisebb kórház teljes műszerparkjára futotta volna, és öt kisebb rendelőintézet teljes rekonstrukcióját fedezné.

Kalocsai Katalin

(Következik: Műszerek a raktárban)

Közlekedésiek egyesületben

A Közlekedéstudományi Egyesület szegedi területi szervezete 15 szak- és 2 helyi csoportban mintegy négy és félszáz taggal végzi munkáját. Jelentős létszámcsökkenést az egyesületben a közelmúltban a postai szakcsoport kiválása okozott.

A KTE szegedi szervezete munkabizottságokban old meg időszerű szakmai feladatokat, hazai és külföldi új szakmai információkat előadásokon, ankétokon, konferenciákon, filmbemutatókon, kiállításokon és útibeszámolókon terjeszt rendszeresen, szervez vitafórumokat. Az elmúlt időszak rendezvényei közül kiemelkedett a közúti szakcsoport saját előadókkal szervezett külön tanfolyama a Commodore 64-es számítógép kezeléséről és programozásáról. Az új csongrádi vasúti Tisza-híd építése idején rendszeres tapasztalatcseréket szerveztek, a KTE tagok megismerkedhettek a hídépítés technológiájával, a munka közben jelentkező gondokkal. Érdekes ankétot tartottak több hónappal ezelőtt a szállítók bevonásával a vasúti tarifa-politika időszerű kérdéseiről. A szállítmányozási szakcsoport a bútorok szállítás körbeni nagyarányú sérülékenységét kívánta csökkenteni úgy, hogy a fuvarozók és a fuvaroztatók találkozóját szervezte meg.

A KTE szegedi szervezete széles külföldi kapcsolatokat tart fent. Állandó kontaktusban van szabadkai, eszéki, Sztara-Zagora-i és lódzi társszervezetével. Ezekből a városokból rendszeresen érkeznek szakemberek tapasztalatcserére Szegedre és itteni tagok utaznak információkat gyűjteni az előbb felsorolt, határokon túli városokba. Tavaly a szegediek új kapcsolatfelvétellel is próbálkoztak, de az odessza cserelátogatás nem jött létre.

A tudományos egyesület a következő időszakban fontos feladatának tekinti, hogy a vállalatok, intézmények konkrét műszaki fejlesztéseivel valamint a munka szervezési színvonalának emelésével foglalkozzanak. A tudományos társadalmi munkát jó lenne felhasználni a vállalati belső működési és szervezeti struktúra korszerűsítésében is. Persze, ez utóbbihoz a gazdálkodó egységek kinyilvánított akarata is elengedhetetlen.

B. I.